

Karakter Renklerimiz ve Takıntıya Dönüştürülen Huylarımız

Huy, karakter, alışkanlık gibi kavramlar yakın ve bazen birbirlerinin yerine ikame edilerek kullanılıyor. **Psikoloji** eğitim geçmişi bulunan veya özel ilgisi olan kişiler müstesna edilirse, eşdeğer şekilde kullanıldıklarını da söyleyebiliriz. İfade ettikleri anlamların şiddeti ve keskinliği arttıkça **Takıntı**/Saplantı (Obsesif-Kompulsif Bozukluk) gibi **Psikiyatrik** hastalıklara dönüşüyorlar. Olayın ahlaki ve dini boyutlarını da katınca, bu sefer **iyi** ve **kötü** huy ve alışkanlıklar ile dini **vesveselerin** (evham) sevap/günah etkileri nedeniyle, çekici - itici duygusal dürtülerin çatışmaları, durumu daha da **karmaşık** bir hale dönüştürüyor. **Davranışlarımızın** ortaya çıkmasında ve şekillenerek **basma kalıp** tavırlar arasına girmesinde, toplumsal etkileşim ve kişisel tatmin veya **gereksinim** duyguları rol oynar.

Bazen **kaçınmaya**, bazen de takdir ve teşvik ile **olumlu** tekrara neden olurlar. **Sigara** içme alışkanlığına yıllar önce verilen **değer** ile bugünkü durum arasındaki dinamik **fark** güzel bir örnektir.

İnsanların karakter yapılarının analizinde çeşitli sınıflama ve değerlendirme tanımları ortaya konulmuş. Bunlardan birisi de **karakter renkleridir**. Genel olarak 4 renkten söz edilir. Her insanda bu renklerden bir ton bulunur. Ancak bazılarında belirli bir rengin **hakimiyeti** veya iki rengin dengelenmiş baskınlığı da görülebilir.

SARI: Çılgın bir renktir, neşeyi ve hareketi simgeler. Özgürlüğüne düşkün, kurallarla ve düzenle pek arası olmayan uçuk tasarımlar yapabilme yeteneği doğal şekilde bulunan kişileri temsil eder.

MAVİ: Asaleti ve ciddiyeti simgeleyen bir renktir. Tertipli, düzenli, kuralcı ve disiplini seven insanlar bu gruba girerler.

KIRMIZI: Canlı ve dikkat çekici bir renktir. Gücü, kararlılığı ve sahiplenmeyi simgeler. Güçlü, kararlı ve yönetme eğilimli kişiler bu renkle simgelenir.

YEŞİL: Rahatlatıcı ve huzur verici bir renktir. Sükuneti ve uyumu simgeler. İdeal takım üyesi, fedakar, çatışmadan kaçınan, girişimcilik yanı pasif kalabilen insanlardır.

İnsanlar sadece renk yapılarına göre tanımlanamaz. Her insan, **eşsiz** bir sistemler bütünüdür. Bu bütünlüğe etki eden çok sayıda **değişken** söz konusudur. Yaş, cinsiyet, eğitim, aile ve toplum çevresi, dini inançlar, burç nitelikleri, sağlık durumu, ekonomik seviye, beden yapısı gibi pek çok etki alanı insan yapısını **düzenler** ve geliştirir. Yani söz konusu insan olunca, hiç bir şey **kesin** değildir. Her şeyin bir anlamı ve etkisi söz konusu olabilir. Yaratılmışların en şerefli olarak, Yaraticımız **Allah Azze ve Celle**'nin doğrudan muhatap alıp, emanetler vermeyi **lütfettiği** insan olmak böyle bir potansiyeli gerektiriyor demek ki.

Bu yazımda, genel olarak **mavi karakterli** insanların, iç ve dış kaynaklı kurallara uymak için gösterdiği hassasiyetin normal ve patolojik **seviyelere** ulaşabilen bazı durumlarını irdelemeye çalışacağım.

Kurumsallaşan alışkanlıklara en güzel örnek **Sünnet-i Seniyye**'dir. Sevgili Peygamberimizin (s.a.v.) **hane-i saadetlerinde** ve diğer sosyal ortamlardaki her davranışı

ve tavsiyeleri 1500 yıldır **Müslümanlar** tarafından basma kalıp davranış olarak örnek alınır ve özenle uygulanmaya çalışılır. Bu durum **İslam** toplumlarının genel karakterini etkilemiş ve **alamet-i farika** haline gelmiştir. En **Sevgiliye** benzemek için günlük davranışlar içinde tutulmaya çalışılan bu tavırların terk edilmesi veya yapılamaması belirli bir **kaygıya** da neden olur. Örneğin; Abdest alırken, kollarımızı yıkadığımızda acaba dirseklerime kadar ıslatabildim mi şüphesi ile hassas davranıp kontrolcü davranışlar gösterebiliriz. Bu duruma özen endişesi, **takva azmi** veya benzer olumlu yaklaşımlar söylenebilir ve hatta **teşvik** edilir. Ama, iyi

yıkanmadı veya temizlenmedi şüphesiyle **onlarca kez** bol suyla yıkamak ve yine rahat edememek **sıkıntılı** bir durumdur. Dini literatürde buna **vesvese** deniliyor. Temel kaynağı, **kovulmuş** ve **lanetlenmiş** olan **Şeytandır**. İnsanların özellikle **ibadet** yaparken veya hazırlanırken içlerinde oluşan şüphe, **kuruntu** ve tereddüt gibi rahatsız edici duygulara denir. Kişinin vesvese etkisinde kalması **huzurunu** bozar, kendisine olan **güveni** sarsılır ve

ibadetinden **lezzet** alamadığı gibi, uzaklaşmasına da neden olabilir. Vesveselere **erken** zamanda müdahale edip gidermek gerekir. Geç kalındığında veya yanlış yaklaşımlarda bulunulduğunda **zarar** etkisi daha çok olur. Vesveseden **muzdarip** kardeşlerime *Bediüzzaman Said Nursi'nin "Vesvese Risalesini"* okumalarını veya bilen birisinden açıklamasıyla dinlemelerini tavsiye ederim.

Yeşil karakterliler kurallara uyarlar, **mavi karakterliler** ise; hem kurallara uyar, hem de kendileri **kurallar koyarlar**. Üstelik kendi kurallarına uyulmasını da **beklerler**. Ama bu bekleyiş **sınırlı** bir güce dayanır. Kuralları uygulatmak için gereken gücü kullanabilenler ise **kırmızı** karakterlerdir. Mavilerin kural ve tedbir **takıntısı** bazen olayların gerisinde kalmalarına ve **fırsatları kaçırmalarına** da neden olabilir.

Mavi karakterli birisini **gıcık** etmenin en hızlı yolu, yaşam veya çalışma alanında **oluşturduğu** tertip ve düzeni bozmaktır. **Sarı karakterli** insanların görüntüsü bile mavileri **irrite** edebilir. Çünkü sarılar rahattır, dağınıktır, ehli keyif takılır. Kılık kıyafetinden saç sakal şekline kadar ben sarıyım diye bağırır, **görebilene**. Mavileri düzenli hallerinden, uyumlu ve üniforma gibi özenli kıyafetlerinden, derli toplu yaşam ve çalışma alanlarından kolayca **fark**

edebilirsiniz. **Simetriyi** severler, bazıları başkalarının mekanlarındaki simetriye bile takılır ve müdahale etmekten kendilerini alamazlar. Dağınık kitap veya gazeteleri düzenler, çerçeveleri hizalar, sandalyelerin masalara olan mesafesini ayarlar ve bunlar gibi başkalarını rahatsız etmeyen ama onları geren düzensizlikleri gidererek **rahatlarlar**. **Her şey zıddı ile bilinir veya kaimdir** ilkesine göre, mavi renkli insanları **dengeleyen** ve aşırılıklarını törpüleyenler **sarı renkli** insanlar olur. Mesela, ev hayatında **mavi renkli** ve bazen kural despotu olabilen babaların duygusal **şiddetinden** çocukları koruyabilecek ve nefes almalarını sağlayabilecek **sarı renkli** annelerin varlığı büyük bir **nimet** sayılır, her iki taraf içinde. Sarıların da **tedavisi** mavi ile olur çünkü. **Bizden biliyorum!** Yeri gelmişken merak edenler için, **kırmızı-mavi** olduğumu da söylemiş olayım. **Sizde** kendinizin ve en yakınlarınızın renklerini **biliyor musunuz?**

Kaynaklar:

1. Ana görsel: <http://hr.tsu.edu/development-for-manager/>
2. Metin içi
görsel: <https://fonolo.com/blog/2014/07/does-personality-matter-for-call-center-agents/>
3. <http://www.bilimvesaglik.com/psikiyatri/obsessif-kompulsif-bozukluk-saplantilar.html>
4. <http://sunaalbayrak.info.tr/?p=287>
5. <http://www.ilmedavet.com/vesvese-nedir.html>
6. http://www.sorularlarisale.com/kulliyat/73/ikinci_makam.html
7. https://www.youtube.com/watch?v=IH4GGqqkO_Y